

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับฝรั่ง

ความเป็นมาของฝรั่ง

ฝรั่ง (Guava) เป็นไม้ถิ่นร้อนของทวีปอเมริกา ระหว่างประเทศเม็กซิโกกับประเทศเปรู ได้ขยายพันธุ์ไปปลูกแถบโซนร้อน เช่น รัฐฟลอริดา และรัฐแคลิฟอร์เนียในประเทศสหรัฐอเมริกา อินเดีย ศรีลังกา ฟิลิปปินส์ ไทย และประเทศแถบเขตร้อน เช่น จีน เป็นต้น

เท่าที่พบจากหลักฐานต่าง ๆ บ่งชี้ว่า นอกจากที่ปลูกกันในทวีปอเมริกา ซึ่งเป็นถิ่นเดิมแล้ว ประเทศอินเดียก็นิยมปลูกกันเป็นการค้ามาก ในวารสาร Farm Bulletin No.26 The Guava in India ซึ่งพิมพ์เมื่อ ค.ศ. 1957 กล่าวว่า "ฝรั่งเป็นไม้ผลที่ปลูกเป็นสามัญทั่ว ๆ ไป ทุกภาคของอินเดีย แต่เป็นไม้ถิ่นร้อนของทวีปอเมริกา ไม่ทราบว่าจะเข้าสู่ประเทศอินเดียเมื่อไร เชื่อกันว่าคงนำเข้าไปในคริสต์ศตวรรษที่ 17 ประมาณ 200 ปีเศษมาแล้ว" ชาวอินเดียนิยมรับประทานฝรั่งกันมาก เนื่องจากมีรสอร่อยและมีคุณค่าทางอาหาร ในปัจจุบันพบว่าสวนฝรั่งที่ปลูกเป็นแบบการค้าและมีเนื้อที่ปลูกมาก ๆ มีในอินเดีย บราซิล แอฟริกาใต้ แอฟริกาตะวันตก และบริติชกียูอานา ซึ่งจะเป็นฝรั่งที่ปลูกเพื่อนำมาทำผลิตภัณฑ์แปรรูป เช่น เยลลี่ฝรั่ง ทิวเรแช่แข็ง น้ำฝรั่ง แยม ลูกกวาด ไอศกรีม เป็นต้น

ส่วนในประเทศไทย ฝรั่งเป็นผลไม้ประจำบ้านของคนไทยมานานกว่า 100 ปี แต่ไม่สามารถหาหลักฐานที่แน่นอนได้ว่าเมื่อไร หากสอบถามผู้มีอายุก็จะบอกว่า ในเมืองไทยมีมากกว่า 100 ปีแล้ว หลักฐานที่พอมือขี้บั้งได้แก่พันธุ์จีน ซึ่งมีหลักฐานว่าหลวงท่องสี่ นำมาจากจีน ตั้งแต่ 70 กว่าปีมาแล้ว ในปี พ.ศ. 2491 หอพรรณไม้ กรมป่าไม้บันทึกไว้ว่าเป็นไม้นำเข้าจากต่างประเทศ หลังจากนั้นเมื่อประมาณ 20-25 ปีที่ผ่านมาหลวงบุเรศบุรุงการ และนายอารียันต์ อามันตะกุล ได้นำพันธุ์ฝรั่งจากอินเดียชื่อ อาลาฮาบัด ลัคเนาวันาเบอร์ 16 แพร์เซพ มาทดลองปลูก และก็ได้นำพันธุ์จากอินเดียมาอีกหลายพันธุ์ เช่น พันธุ์ไม่มีเมล็ด และอื่น ๆ นอกจากนี้ก็มีผู้นำพันธุ์ฝรั่งใบเล็กชนิดใบเรียบ และใบเป็นคลื่น ผลเล็ก เป็นไม้ประดับเข้ามา ต่อมาขุนณรงค์ชานกิจ ได้นำฝรั่งพันธุ์ Psidium cattleianum

"Strawberry Guava" เข้ามา ในระยะหลัง เมื่อ พ.ศ. 2504 มีผู้นำพันธุ์ฝรั่งยอดเขียว ยอดแดง จากอินเดียมาขายเป็นฝรั่งพันธุ์ผลขนาดกลาง ตกผลเร็ว ซึ่งก็นิยมกันอยู่ช่วงหนึ่งและฝรั่งได้มาต้นตัวอีกครั้งหนึ่ง เมื่อ พ.ศ. 2517 นายอัมพร มาเสริฐศรี ซึ่งเป็นนักเดินเรือทะเล ได้นำต้นเพาะเมล็ดจากประเทศเวียดนาม จำนวน 9 ต้น โดยแบ่งให้ญาติพี่น้องไปปลูกที่บริเวณ ตำบลอ่าวอุดม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ทั้ง 9 ต้นนี้เมื่อให้ผลก็มีลักษณะแตกต่างกันออกไป บางต้นมีลักษณะผลยาว บางต้นผลกลมมีผิวขรุขระ บางต้นผลกลมมีผิวเรียบซึ่งได้มีชื่อต่าง ๆ กัน ออกไป เช่น ชาวบุญสม กลมสลี่ กลมอัมพร กลมทูลเกล้า เป็นต้น ซึ่งในลักษณะผลต่าง ๆ นี้ ได้มีการคัดเลือกต้นที่มีลักษณะดีเด่นคือ มีผลดก ออกผลเร็ว ผลโต รสชาติหวานกรอบ เจริญเติบโตดี คือ ฝรั่งพันธุ์กลมสลี่ ซึ่งนิยมปลูกเป็นการค้ามากในปัจจุบัน และเมื่อ พ.ศ. 2523 มีเกษตรกรคือ นายคารงศักดิ์ วิริยะศิริ ได้ผสมพันธุ์ฝรั่งบางกอกแอปเปิลขึ้นมาเป็นฝรั่งที่ไม่มีเมล็ด รสชาติดี เป็นฝรั่งที่ได้จากการผสมพันธุ์ระหว่างพันธุ์กลมสลี่และพันธุ์อ้อแก้ว แม้ว่าฝรั่งบางกอกแอปเปิลจะมีลักษณะเด่นคือ ไม่มีเมล็ด รสชาติดี แต่คิดผลยาก จึงมีผู้ปลูกน้อย

แหล่งและพื้นที่เพาะปลูก

ปัจจุบันฝรั่งพันธุ์ที่นิยมปลูกเป็นการค้ามากที่สุดคือฝรั่งพันธุ์กลมสลี่ จากสถิติการปลูกไม้ผลปี 2529/2530 ฝรั่งมีพื้นที่เพาะปลูกรวม 109,535 ไร่ และเพิ่มเป็น 112,803 ไร่ ในปีการเพาะปลูก 2530/2531 สำหรับเขตจังหวัดที่มีการเพาะปลูกฝรั่งเป็นการค้ามาก ได้แก่ จังหวัดนครปฐม มีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 8,596 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.62 ของพื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ ในด้านการส่งฝรั่งออกจำหน่ายต่างประเทศ ฝรั่งได้มีการส่งออกจำหน่ายต่างประเทศทุกปี ซึ่งจากข้อมูลสถิติปริมาณและมูลค่าการส่งออกเดิมได้รวมกันแล้วและอวกาศโต เนื่องจากปริมาณการส่งออกยังมีจำนวนไม่มากนัก ต่อมาในปี 2531 มีการส่งจำหน่ายมากขึ้น มีปริมาณ 71 เมตริกตัน มูลค่า 2.3 ล้านบาท สำหรับสถิติการเพาะปลูกไม้ผล ปริมาณพื้นที่ปลูก และปริมาณและมูลค่าการส่งออก ได้แสดงไว้ในตารางที่ 2.1 2.2 และ 2.3

ตารางที่ 2.1 สถิติการเพาะปลูกไม้ผล ปี 2529/2530 - 2530/2531

ไม้ผล	ปีการเพาะปลูก	พื้นที่ปลูกรวม (ไร่)		ผลผลิตรวม (ตัน)	
		2529/2530	2530/2531	2529/2530	2530/2531
1. มะพร้าว		2,924,654	2,847,751	1,848,991	1,870,137
2. มะม่วง		1,076,554	1,151,342	386,569	422,237
3. ทุเรียน		476,059	529,413	426,244	444,504
4. เงาะ		442,116	444,697	476,375	448,542
5. มังคุด		84,423	93,841	64,562	67,422
6. ลำไย		127,372	147,571	20,118	58,660
7. ลิ้นจี่		51,328	49,737	14,221	18,660
8. น้อยหน่า		325,928	345,953	188,904	221,536
9. ขนุน		237,310	254,228	318,720	339,030
10. ส้มเขียวหวาน		282,189	283,708	560,828	554,668
11. ส้มเกลี้ยง		10,498	6,643	6,585	3,557
12. ส้มตรา		12,961	12,292	10,381	9,330
13. ส้มจุก		3,237	2,977	2,049	1,623
14. ส้มโอ		79,704	94,248	37,140	67,275
15. กล้ายน้ำแก้ว		925,107	933,400	456,089	449,728
16. กล้ายหอม		128,657	117,153	69,341	63,668
17. กล้ายไข่		100,798	96,488	51,890	58,022
18. ฟรั่ง		109,535	112,803	53,250	54,191
19. ชมพู่		23,685	20,916	11,789	10,151
20. ละมุด		121,284	118,418	54,258	53,648
21. องุ่น		20,164	20,708	25,488	29,938
22. ลางสาด		88,360	99,915	55,408	55,633
23. ลองกอง		39,328	43,948	35,648	39,346
24. สะท้อน		24,656	23,363	9,595	8,925
25. มะขาม		233,882	247,267	96,010	93,630
26. มะม่วงหิมพานต์		301,806	356,710	35,865	41,894
27. มะนาว		164,854	183,335	46,059	53,648
รวม		8,416,449	8,638,825	5,362,377	5,539,603

ที่มา : ฝ่ายวิเคราะห์ข้อมูลส่งเสริมการเกษตร กองแผนงานและโครงการพิเศษ กรมส่งเสริมการเกษตร

ตารางที่ 2.2 พื้นที่การปลูกฝรั่ง ประจำปีการเพาะปลูก 2530/2531

หน่วย : ไร่

จังหวัด	พื้นที่ยังไม่ได้ รับผลผลิต	พื้นที่ได้รับ ผลผลิตแล้ว	รวมพื้นที่ ทั้งหมด
1. นครปฐม	495	8,101	8,596
2. ราชบุรี	972	2,560	3,532
3. สมุทรสาคร	58	2,011	2,069
4. กาญจนบุรี	216	1,093	1,309
5. เพชรบุรี	-	1,136	1,136
6. สุพรรณบุรี	91	411	502
7. สมุทรสงคราม	-	316	316
8. ประจวบคีรีขันธ์	64	202	266
รวม	1,896	15,830	17,726

ที่มา : รายงานสภาพการเพาะปลูกไม้ผล กรมส่งเสริมการเกษตร

ตารางที่ 2.3 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลไม้ ปี 2531

ปริมาณ : เมตริกตัน

มูลค่า : ล้านบาท

รายการ	ปริมาณ	มูลค่า
มะพร้าว	2,872	16.8
กล้วย	1,575	9.5
สับปะรด	1,193	7.9
ฝรั่ง	71	2.3
มังคุด	1,353	14.5
มะม่วง	6,712	49.7
ส้ม Orange	2,657	18.1
ส้ม Mandarin	1,544	8.2
มะนาว	39	0.7
ส้มโอบ	6,150	51.4
องุ่น	177	3.4
แตงโม	1,802	9.8
มะละกอ	4,131	25.3
ลำไย	12,442	208.0
เงาะ	1,725	13.5
ทุเรียน	6,113	118.6
น้อยหน่า	1,220	10.1
ลิ้นจี่	776	17.4
ผลไม้สดอื่น ๆ	4,485	65.7
รวม	57,037	650.9

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของฝรั่ง

ชื่อสามัญทั่วไปเรียกว่า ฝรั่ง* ชื่อสามัญภาษาอังกฤษเรียกว่า Guava ซึ่งทางพฤกษศาสตร์ เรียกว่า Psidium guajava Linn. การจัดจำพวกมีดังนี้

Order : Myrtales

Family : Myrtaceae

Genus : Psidium guajava

มีลักษณะทั่ว ๆ ดังนี้คือ

ลำต้น

ฝรั่ง เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็กที่มีทรงพุ่มแผ่ขยาย หรือเป็นไม้ขนาดใหญ่ ความสูงของฝรั่ง อาจมีตั้งแต่ 3-10 เมตร ฝรั่งที่เกิดตามธรรมชาติมีลักษณะแตกกิ่งก้านสาขามาก เปลือกของลำต้นหรือกิ่งจะร่อนออกเป็นแผ่น ๆ มีพื้นสีน้ำตาลและเทาเป็นดวง ๆ กิ่งอ่อนมีลักษณะ เป็นสีเหลี่ยมสีเขียว ปกคลุมไปด้วยขนอ่อน เมื่อแก่ขึ้น กิ่งดังกล่าวจะมีลักษณะกลม

ใบ

ใบมีลักษณะหนา เหนียว ใบมีขนาดยาวประมาณ 5-15 ซม. กว้าง 2-7 ซม. เกิดอยู่บนกิ่งตรงกันข้าม ด้านล่างของใบมองเห็นเส้นกลางใบ และเส้นใบข้าง อย่างเด่นชัด มีเส้นใบข้างจำนวน 10-20 คู่ ก้านใบยาว 10-15 มม.

* ใบแถบจังหวัดสุโขทัยเรียกว่า มะปุน ใบเขตจังหวัดเชียงใหม่เรียกว่า มะก้วย ใบเขตจังหวัดลำปาง เรียกว่า มะจิ้น ใบเขตจังหวัดนครพนมเรียกว่า ลีดา ใบเขตภาคใต้ เรียกว่า ยามูหรือย่าหมู ใบแถบจังหวัดนราธิวาสเรียกว่า มะมุเตม้นยา

ดอก

ดอกฝรั่ง เป็นดอกสมบูรณ์เพศ เกิดจากง่ามใบของกิ่งอ่อนที่เจริญมาจากกิ่งแก่ โดยเกิดเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม 2-3 ดอก ขนาดของดอกมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 30 มม. กลีบดอกมีสีขาวจำนวน 4 หรือ 5 กลีบ กลีบรองมีสีเขียวหนาจำนวน 4-5 กลีบ และยังคงติดบนผลตลอดไป แต่ละดอกมีเกสรตัวผู้จำนวนมาก แต่มีก้านชูเกสรตัวเมียเพียงอันเดียว

ผล

ผลฝรั่งจะแตกต่างกันตามพันธุ์ ซึ่งจะมีขนาด รูปร่าง สีของเนื้อผล ความหนาของเนื้อผลและความเปรี้ยวของเนื้อผล น้ำหนักผลมีน้ำหนักตั้งแต่ 50-1,000 กรัม สีของเนื้อผลอาจมีสีขาว สีเนื้อ สีชมพู หรือสีแดง อาจมีรสหวานหรือเปรี้ยว โพร่ง เมล็ดอาจเล็กหรือใหญ่ ขนาดเมล็ดยาวประมาณ 3-5 มม. กว้าง 2-3 มม. เนื้อผลมีวิตามินซีสูง เนื้อฝรั่งประมาณ 100 กรัม จะมีวิตามินซีสูงถึง 300 มิลลิกรัม

ฝรั่งสามารถปรับสภาพเข้ากับดินฟ้าอากาศได้ดีมาก มักพบว่าฝรั่งเจริญเติบโตในสภาพธรรมชาติบริเวณที่ไม้ผลอื่น ๆ ขึ้นไม่ได้ ฝรั่งสามารถเจริญเติบโตได้ในส่วนต่าง ๆ ของโลกคือ เจริญเติบโตได้ทั้งในเขตร้อนและกึ่งร้อน ทั้งซีกโลกเหนือและใต้ โดยจะสามารถเจริญเติบโตในช่วงความเป็นกรด pH. 5-8 และทนต่อสภาพดินเค็มได้บ้าง ฝรั่งจะสามารถเจริญเติบโตและมีผลผลิตสูงเมื่อได้รับปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีอย่างเพียงพอ

ชนิดของพันธุ์ฝรั่ง

การแบ่งชนิดของฝรั่งอาจจะแบ่งได้ตามขนาดของผล เช่น ผลเล็ก ผลใหญ่ หรือสีของเนื้อ เช่น เนื้อแดง เนื้อขาว และลักษณะอื่น ๆ แล้วแต่การนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งชนิดของฝรั่งเท่าที่ได้มีการจำแนกกันนั้น มีดังนี้ ¹

¹พิชัย ศราวุธมัย และ เบญจพร ตั้งสุขเกษมสันต์, ความก้าวหน้าของฝรั่งในเมืองไทย (ข่าวสารเกษตรศาสตร์, 2527), หน้า 26.

1. Psidium guajava Linn. เป็นฝรั่งพันธุ์ผลใหญ่ เป็นชนิดที่นิยมปลูกและรู้จักกันโดยทั่ว ๆ ไป
2. Psidium cattleianum ซึ่งเรียกว่า Cattle guava หรือ Strawberry gauva เป็นฝรั่งผลเล็ก ใบคล้ายใบไทร เมื่อผลแก่สุกเป็นสีม่วงปนแดง รสหวานอร่อย
3. Psidium pomiferum หรือเรียกว่า Apple guava เป็นผลขนาดกลาง กลมคล้ายแอปเปิ้ล เนื้อสีแดง
4. Psidium giuneense ซึ่งเรียกว่า Brazilian guava เป็นฝรั่งผลสีแดง เล็ก มีรสอร่อย
5. Psidium friedrichsthaleanum ซึ่งเรียกว่า Costa Rican guava เป็นฝรั่งผลเล็ก สุกสีเหลือง

เมื่อพิจารณาถึงสีของเนื้อนั้น ที่พบมีอยู่ 2 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ พันธุ์เนื้อสีแดงและพันธุ์เนื้อสีขาว ซึ่งนายวันชัย สมชิต แห่งสถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ศึกษาความแตกต่างทางคุณค่าของอาหารในเนื้อแดงและเนื้อขาวดังนี้

ส่วนประกอบ	พันธุ์เนื้อแดง	พันธุ์เนื้อขาว
น้ำ	65.4%	72.3%
คาร์โบไฮเดรต	26.8%	20.4%
ไขมัน	0.4%	0.4%
โปรตีน	1.0%	1.2%
เถ้า	0.7%	0.7%
เส้นใย	5.7%	5.0%
แคลอรี (หน่วย)	124.0	19.0
แคลเซียม (มิลลิกรัม)	33.0	22.0
ฟอสฟอรัส (มิลลิกรัม)	28.0	34.0
เหล็ก (มิลลิกรัม)	0.6	0.8
วิตามิน เอ (มิลลิกรัม)	105.0	106.0
วิตามิน บี 1 (มิลลิกรัม)	0.06	0.07
วิตามิน ซี (มิลลิกรัม)	126.0	104.0

ฝรั่งพันธุ์เนื้อแดงหรือสีชมพูนี้ได้มีการนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ฝรั่งต่าง ๆ ได้ เช่น เยลลี่ฝรั่ง แยม ลูกกวาด เป็นต้น ซึ่งนิยมปลูกเพื่อป้อนเข้าโรงงานแปรรูปมากในประเทศ อินเดีย บราซิล แอฟริกาใต้ แอฟริกาตะวันออก และบราซิลยกยอานา พันธุ์ฝรั่งเนื้อแดงหรือสีชมพู สำหรับการแปรรูป ซึ่งได้มีการคัดเลือกพันธุ์และปลูกเป็นการค้า² เช่น

- พันธุ์โบมองท์ (Beaumont) แบ่งเป็น พันธุ์โบมองท์ บี-30 และพันธุ์โบมองท์ 11-56 ซึ่งสำหรับพันธุ์โบมองท์ 11-56 มีลักษณะเด่นสำหรับทำฝรั่งแปรรูปและรับประทานผลสด คือมีน้ำหนักเฉลี่ย 185 กรัม สีเนื้อชมพูเข้ม

- พันธุ์คาฮัวคูล่า (Ka Hua Kula) มีทรงผลไข่ เนื้อผลสีชมพู ผลโตกว่าพันธุ์โบมองท์ รสชาติปานกลาง

- พันธุ์แฟนรีฟ (Fan Relief) มีน้ำหนักผลเฉลี่ย 116.5 กรัม รสชาติหวาน นำรับประทาน เนื้อผลสีชมพู

สำหรับในประเทศไทย เป็นฝรั่งชนิด *Psidium guajava* Linn.³ ได้แก่

1. ฝรั่งพันธุ์จีน หรือพันธุ์บางเสาชิง การที่เรียกฝรั่งพันธุ์จีน เนื่องจากนำมาจากประเทศจีน โดยหลวงตั้งสี่ (หลวงทองสี่) เป็นผู้นำมาปลูกที่ตำบลบางเสาชิง มีผลขนาดกลางถึงค่อนข้างใหญ่ รูปค่อนข้างยาว ตอนบนเรียบ ผิวเขียวจัด สุกสีน้ำตาล เนื้อนวลขาวหนา เมล็ดมาก รสหวานอมเปรี้ยว อร่อย และดกมาก

2. พันธุ์อินเดีย ได้แก่

2.1 พันธุ์อาลาฮาบัด ผลค่อนข้างใหญ่ เนื้อหนา ผิวค่อนข้างขรุขระ รสหวานอมเปรี้ยว กรอบ หลวงบุเรศบุรุษการ ได้นำเข้ามาจากอินเดียประมาณ 25 ปีมาแล้ว

²วิจิตร วังน. การปลูกฝรั่งสำหรับแปรรูป (วารสารเคหการเกษตร, พฤษภาคม 2532), หน้า 35.

³พิชัย สราญรมย์ และ เบญจพร ตั้งสุขเกษมสันต์. ความก้าวหน้าของฝรั่งในเมืองไทย (ข่าวสารการเกษตร, 2527), หน้า 32.

2.2 พันธุ์ลัคเนาเบอร์ 16 ผลใหญ่มาก เนื้อหนา มีเมล็ดหุ้มเนื้อชั้นใน กลางเพียงชั้นเดียว เนื้อชั้นในมีรสหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย ผลคก ลักษณะต้นเป็นพุ่มกว้าง

2.3 พันธุ์อู่แก้ว (Globe's Own) เป็นพันธุ์มีเมล็ดน้อยจนถึงไม่มีเมล็ดเลย ผลใหญ่กลม ผิวค่อนข้างขรุขระเล็กน้อย เนื้อหนามากไม่มีเมล็ดหรือมีบ้างเล็กน้อย 4-5 เมล็ด รสหวานกรอบ ไม่มีรสเปรี้ยว ผลไม่คก นายอารยันต์ อามันตะกุล นำเข้ามาจากอินเดีย เมื่อประมาณ 20-25 ปี มาแล้ว

2.4 พันธุ์แพร์เซฟ ผลโตยาว ตอนบนเรียวคล้ายผลแพร์ ผิวเขียวเรียบ เนื้อหนา รสหวานกรอบ อมเปรี้ยวเล็กน้อย มีผลคกพอประมาณ

2.5 พันธุ์อินเดียค่อม ลักษณะต้นเตี้ยเป็นพุ่ม และมีกิ่งยาว ลำต้นมีสีน้ำตาล คล้ำ ผลคก มีขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลาง 4-6 เซนติเมตร ผิวไม่ขรุขระ เมื่อผลแก่มีสีเขียวอ่อน เนื้อสีชมพูกรอบ เมล็ดเล็กไม่แข็ง

2.6 พันธุ์อินเดียธรรมดา ลักษณะต้นสูงใหญ่กว่าพันธุ์อื่น ๆ ใบกว้างพอ ประมาณเตี้ยๆ ปลายใบแหลม ผลเป็นรูปไข่ รูปร่างไม่สม่ำเสมอ ผลขรุขระมาก ผลแก่จัด มีสีเขียว เนื้อหอมกรอบ รสหวานอมเปรี้ยว มีเมล็ดมากพอประมาณ

2.7 พันธุ์ฝรั่งขี้นก ใบเล็กแคบ ปลายใบมน แหลมเล็กน้อย ผลเล็กกว่า พันธุ์อินเดียค่อม ผลค่อนข้างกลม เนื้อบางเมล็ดมากและแข็ง เนื้อในมีสีชมพูอ่อน มีรสหวาน อมเปรี้ยว เมื่อแก่จัดมีสีเขียว เมื่อสุกมีสีเหลืองอ่อน

3. ฝรั่งพันธุ์เวียดนาม เป็นพันธุ์ที่ได้มาเมื่อประมาณปลายปี 2517 โดยนายอัมพร มาเสริรัฐศรี และนายบุญสม จันทร์เสมอ ซึ่งเป็นนักเดินเรือทะเลระหว่างประเทศไทยกับเวียดนาม ได้นำฝรั่งพันธุ์นี้เข้ามาในประเทศไทย จึงได้ชื่อว่าเป็นฝรั่งเวียดนาม ฝรั่งที่นำเข้ามาปลูกนั้นมี จำนวน 9 ต้น เมื่อฝรั่งพันธุ์นี้ให้ผล ผลที่ได้จะมีลักษณะแตกต่างกันและได้มีการตั้งชื่อฝรั่งไปตาม ลักษณะผลและชื่อผู้ปลูก ซึ่งอาจแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

3.1 ฝรั่งพันธุ์ผลยาว มีชื่อต่าง ๆ กันได้แก่ ชาวบุญสม ชาวนิยม ชาวเสวย ยาวเสวดหรือศรีวิชัย 1 โดยทั่วไปจะมีลักษณะทรงผลยาว มีผลขรุขระ ต้นที่มีอายุน้อยขนาดของ ผลมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 10-15 เซนติเมตร มีน้ำหนักผลตั้งแต่ 500-1,000 กรัม รสหวาน ลักษณะใบยาวเป็นคลื่น บิดงอ ปลายใบค่อนข้างมน ลักษณะการออกใบจะถี่ แตกเป็นคู่ ๆ ตรงกันข้าม เวียนตั้งฉากสลับกัน มองเห็นใบแตกออกจากกิ่งทั้ง 4 ด้าน ผิวของผลขรุขระ

3.2 ฝรั่งพันธุ์ผลกลม มีชื่อต่าง ๆ กันได้แก่ กลมอัมพร กลมทูลเกล้า หรือ ศรีวิชัย 2 กลมสาลี มีลักษณะโดยทั่วไปคล้ายกัน คือมีลักษณะผลกลม พันธุ์ที่นิยมปลูกเป็นการค้า ในปัจจุบันได้แก่ พันธุ์กลมสาลี เนื่องจากมีลักษณะเด่นคือให้ผลดก ออกผลเร็ว ผลโต รสหวาน กรอบ เจริญเติบโตได้ดี

ลักษณะฝรั่งพันธุ์กลมสาลี มีลักษณะดังนี้

- ใบ จะมีขนละเอียดที่ใบ เมื่อจับดูจะรู้สึกนุ่มมือกว่าฝรั่งทั่ว ๆ ไป ใบใหญ่ และปลายใบแหลม การแตกของใบออกแบบตรงกันข้าม เรียงกันเป็นคู่ ๆ แบบขนนก (รูปที่ 2.1)
- ดอก เป็นดอกสมบูรณ์เพศ เช่นเดียวกับฝรั่งโดยทั่วไป (รูปที่ 2.2)
- ผล มีผลทรงกลมโต ผิวขรุขระเล็กน้อยไปจนกระทั่งผิวเรียบสลายเนื้อละเอียด และกรอบ ผลเมื่ออ่อนมีสีเขียว เมื่อสุกมีสีเขียวออกขาวนวล ผลของฝรั่งมีลักษณะคล้ายลูกจันทน์ คือกลมแบน เมื่อดันฝรั่งมีอายุ 1-2 ปี มีน้ำหนักผลประมาณ 500-1,000 กรัม (รูปที่ 2.3)

รูปที่ 2.1 ลักษณะใบฝรั่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

3.1 ทรงพุ่มเตี้ยไม่ใหญ่เกินไป

3.2 สามารถเก็บผลได้ง่าย ไม่ชอกช้ำ สามารถป้องกันโรคได้ง่ายและสะดวก

ในการดูแลรักษา

3.3 ให้ผลผลิตเร็ว

3.4 ได้พันธุ์แท้ตรงตามพันธุ์เดิม

อย่างไรก็ตาม ในการใช้กิ่งตอนมาปลูก มีข้อควรระวังคือ กิ่งตอนมักจะล้มกิ่งได้ง่าย จำเป็นต้องใช้ไม้ค้ำ นอกจากนี้กิ่งตอนจะสามารถทนความแห้งแล้งได้น้อยกว่าการเพาะเมล็ด อายุของกิ่งตอนไม่ทนทานเนื่องจากไม่มีรากแก้ว ดังนั้นในการปลูกจำเป็นต้องให้การดูแลเป็นพิเศษ

4. วิธีการปลูก

ชาวสวนนิยมปลูกในช่วงต้นฤดูฝน เพราะเป็นช่วงที่ความชื้นในดินและอากาศพอเหมาะ ซึ่งต้นฝรั่งสามารถปลูกลงได้มาก เมื่อเตรียมพื้นที่และวัดระยะปลูกแล้วขุดหลุมที่มีขนาดประมาณ 40x40x40 เซนติเมตร โดยควรทำการแยกดินชั้นบนและดินชั้นล่างออกจากกัน หน้าดินชั้นบนเหมาะสมกับหญ้าแห้งและปุ๋ยคอกในอัตรา 1:1:1 หน้าดินที่ผสมนี้มารองก้นหลุม ส่วนดินชั้นล่างเมื่อคลุกกับปุ๋ยคอกแล้วใส่กลบลงไปจนเหลือระยะห่างจากปากหลุมประมาณ 6-8 นิ้ว ใช้ไม้หลักทากันปลวกและแมลง ตอกลงไปถึงก้นหลุม โดยให้มีความยาวเหนือดินปากหลุมประมาณ 1 เมตร จากนั้นนำกิ่งพันธุ์ลงปลูกในหลุม หน้าดินส่วนที่เหลือกลบให้แน่น นำเชือกยาว 1 พุตมาผูกกิ่งไว้กับไม้หลักเพื่อป้องกันกิ่งหัก หากดินในที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์มาก เพียงแค่ขุดหลุมตาก 15 วัน และนำกิ่งพันธุ์ลงปลูก ไม่ต้องใส่ปุ๋ยคอกก้นหลุม เมื่อปลูกเสร็จควรรดน้ำให้ชุ่ม หัววัสดุเช่น ทรายมะพร้าว หรือกิ่งไม้ที่มีใบใหญ่ มาบังแดดในทางทิศตะวันออกและทิศตะวันตก

5. การดูแลรักษา

การปลูกฝรั่งพันธุ์กลมสาส์ให้มีคุณภาพดี คือ มีรสหวานกรอบ เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคจำเป็นต้องให้การดูแลรักษาดี จึงทำให้ได้ผลดีตามต้องการ ดังนั้นการปฏิบัติดูแลรักษาต้นฝรั่งให้มีคุณภาพดี มีดังนี้

5.1 การให้น้ำ

ในระยะที่ปลูกฝรั่งใหม่ ๆ คือ ในช่วง 6 เดือนแรก ต้องหมั่นให้น้ำทุกเช้าและเย็น จนกว่าต้นจะตั้งตัวได้ หลังจากนั้นควรรดน้ำทุกวัน วันละ 1 ครั้ง ในเวลาเช้า ทั้งนี้ต้องสังเกตการอ่อนตัวของใบฝรั่ง ถ้าใบเหี่ยวควรรดน้ำให้มากขึ้น และควรครอบคั้นให้ชุ่ม แต่อย่าให้แฉะหรือให้น้ำขังราก การให้น้ำจะผันแปรไปตามฤดู เช่นในช่วงฤดูแล้งจำเป็นต้องให้น้ำมาก ส่วนในฤดูฝนหากฝนตกชุกไม่จำเป็นต้องให้น้ำ

5.2 การให้ปุ๋ย

ฝรั่งเป็นไม้ผลที่ต้องการปุ๋ยมาก และต้องการอย่างสม่ำเสมอ ปุ๋ยที่ใช้มีทั้งปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยคอกและปุ๋ยวิทยาศาสตร์หรือปุ๋ยเคมี ควบคู่กันไป ดังนี้

ปุ๋ยคอก เป็นปุ๋ยมูลวัว มูลสุกร มูลไก่รวมทั้งมูลค้างคาวด้วย การใส่ปุ๋ยนิยมใส่ปีละครั้ง ในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน ซึ่งเป็นช่วงก่อนเข้าฤดูฝน หรือบางครั้งอาจแบ่งใส่ปีละ 2 ครั้งก็ได้ ปริมาณที่ใส่ในช่วง 1-2 ปีแรกจะใส่ประมาณ 10-12 กิโลกรัมต่อต้น ปีต่อ ๆ ไปจะใส่ประมาณ 18-20 กิโลกรัมต่อต้น

ปุ๋ยเคมี ในระยะปีแรกจะให้ปุ๋ยสูตรเสมอ เช่น 15-15-15 และหลังจากนั้นในช่วงที่เริ่มให้ผลจะใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 เพื่อเร่งดอกและบำรุงให้ฝรั่งติดผล ในช่วงที่ฝรั่งติดผลแล้ว จะใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ในระยะใกล้เก็บผลจะใช้สูตรตัวท้ายสูง เช่น สูตร 13-13-21 เพื่อเพิ่มความหวาน และในระยะเก็บผลผลิตแล้ว ถ้าต้นโทรมจะสังเกตได้จากลักษณะของใบเช่นใบเหลือง ซึ่งขาดธาตุอาหารควรใช้สูตรตัวหน้าสูง เช่น 46-0-0 หรือ 26-14-0 ในการใส่ปุ๋ยเคมีจะใส่ 15-20 วันต่อครั้ง ปริมาณที่ใส่จะแตกต่างกันตามอายุฝรั่ง โดยจะใส่ปุ๋ยเคมีในปีที่ 1-2 ประมาณ 100-180 กรัม ต่อต้นและตั้งแต่ปีที่ 3 จะใส่ปีละ 200 กรัมต่อต้น

นอกจากการใส่ปุ๋ยดังกล่าวแล้วอาจจะเสริมด้วยปุ๋ยทางใบ เช่นปุ๋ยสูตร 13-0-46 ผสมน้ำฉีดก่อนเก็บผลประมาณ 1 เดือน ซึ่งจะฉีด 2 ครั้ง อาทิตย์ละครั้ง แล้วหยุดฉีดทิ้งไว้ประมาณ 15 วัน จึงเก็บผล ฝรั่งจะมีผิวสวย ผลใหญ่ เนื้อกรอบ มีรสหวานตามที่ต้องการ

5.3 การตัดแต่งกิ่ง

การตัดแต่งกิ่งนับได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญในการดูแลรักษาดินฝรั่ง เนื่องจากฝรั่งหากมีกิ่งแก่มาก จะมีผลน้อย ทั้งนี้เพราะการออกดอกออกผล จะออกตามกิ่งที่มีอายุได้ประมาณ 6 เดือน จึงจำเป็นต้องตัดแต่งกิ่งให้สม่ำเสมอ กิ่งแห้ง หรือ กิ่งที่เป็นโรคควรตัดทิ้งไป ทั้งนี้เมื่อฝรั่งมีอายุครบ 2 ปี ก่อนถึงฤดูฝนควรตัดแต่งกิ่งครั้งใหญ่ โดยตัดกิ่งแก่ออกเสีย 80% ซึ่งการตัดแต่งกิ่งมีประโยชน์คือ

ก. เพื่อให้การออกดอก การติดผลดีขึ้น เนื่องจากใบได้รับแสงแดดทั่วถึงกัน การปรุงอาหารของใบมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข. ช่วยลดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช

ค. ช่วยทำให้ฝรั่งมีคุณภาพดี และมีขนาดของผลฝรั่งสม่ำเสมอตามที่
ต้องการ

ง. ช่วยทำให้ฝรั่งมีอายุการให้ผลยาวนานขึ้น

5.4 การไว้ผลและการเด็ดยอด

การเด็ดยอดใบ ควรจะเด็ดยอดใบทุก ๆ 30 เซนติเมตร จะทำให้กิ่งแตกออกเป็นคู่ ต้นจะเป็นทรงพุ่มกลมมีกิ่งมาก ใบมาก ซึ่งจะปรุงอาหารใบเลี้ยงผลได้มาก ทำให้ผลมีขนาดใหญ่และให้ผลตลอดทั้งปี

สำหรับการไว้ผลฝรั่งนั้น จะให้ดอกที่กิ่งอ่อน ซึ่งแตกจากซอกใบคู่ที่ 3-4 โดยจะให้ดอก 2-6 ดอก ซึ่งจะทำให้ติดผลมาก เมื่อติดผลแล้ว จึงควรตัดผลอ่อนทิ้งให้เหลือกิ่งละ 1 ผล และควรอยู่ในตำแหน่งที่ห้อยลง หากอยู่ในตำแหน่งไม่เหมาะสม เช่น ชี้ขึ้นควรตัดทิ้ง เพราะเมื่อผลโตใกล้เก็บเกี่ยวผลฝรั่งที่ชี้จะหักได้ง่าย รสชาติจะจืดและผลไม่โตเท่าที่ควร ในต้นหนึ่ง ๆ ไม่ควรไว้ผลมากเกินไป เพราะจะทำให้ผลเล็ก ถ้าต้องการบังคับให้ฝรั่งออกดอก ก็ใช้วิธีโน้มกิ่งที่ตั้งตรงลงมา อีกไม่กี่วันจะเกิดกิ่งอ่อนแตกออกทางด้านข้าง ซึ่งเป็นกิ่งที่ให้ผล และควรใช้ไม้หลักปักรอบ ๆ ต้นผูกกับกิ่ง เพื่อช่วยไม่ให้ล้มและกิ่งหักในระยะที่ผลฝรั่งโตเต็มที่ และยังป้องกันลมไม่ให้ต้นโยก ซึ่งทำให้รากสะเทือนและใบได้ช้า

5.5 การห่อผลฝรั่ง

ฝรั่งจะมีรสชาติอร่อย ผลจะต้องสีเขียวนวลปนเหลือง ผิวจะต้องเกลี้ยง เกลาไม่มีรอยแตกเผา หรือร่องรอยแมลงวันทองเจาะ ฉะนั้นจึงต้องเริ่มห่อผลด้วยกระดาษชั้นแรก และใช้ถุงพลาสติกห่ออีกชั้นหนึ่ง การหุ้มด้วยถุงพลาสติกอย่างเดียวจะทำให้เกิดเหี่ยวหรือหยดน้ำภายในถุงพลาสติก เมื่อถูกแดดเผาจะทำให้หน้าร้อนที่ผล ทำให้ฝรั่งมีรอยเป็นจ้ำ ๆ นอกจากนั้นการหุ้มด้วยพลาสติกจะช่วยป้องกันการเจาะของแมลงวันทองด้วย

5.6 การเก็บเกี่ยวผลฝรั่ง

ฝรั่งที่ปลูกเป็นการค้า ปลูกด้วยกิ่งตอนหรือกิ่งปักชำ จะให้ผลเร็วมาก โดยจะเก็บผลผลิตได้หลังจากปลูกเพียง 9 เดือน แต่โดยส่วนใหญ่เกษตรกรมักจะเก็บผลในเชิงเศรษฐกิจเมื่อฝรั่งเริ่มขึ้นปีที่ 2 เนื่องจากต้องการให้ต้นแข็งแรงก่อน ในช่วงปีแรก-ปีที่ 2 ฝรั่งที่ได้จะมีจำนวนน้อย แต่มีผลโต โดยน้ำหนักผลจะมีตั้งแต่ 500-1,000 กรัม และผลจะเริ่มเล็กลงเมื่อฝรั่งมีอายุมากขึ้น ฝรั่งจะสามารถให้ผลเต็มที่ในปีที่ 3-5 หลังจากนั้นผลฝรั่งจะเริ่มลดลงรวมทั้งน้ำหนักต่อผลจะเริ่มลดลงด้วย ในบางครั้งพบว่าในปีที่ 7-8 จะมีการตายของต้นมาก เกษตรกรจะเริ่มรื้อถอนต้นฝรั่งทิ้ง

การเก็บผลนั้น ควรเก็บผลที่แก่จัดหรือแก่ประมาณ 70-80% โดยก่อนฝรั่งสุกควรรีง เกิดคูลีผิวจะมีสีออกขาว และควรใช้กรรไกรตัดขั้วผล ฝรั่งเป็นไม้ผลที่ให้ผลตลอดปี ดังนั้นจึงมีการทยอยเก็บผลตลอดปี โดยเฉลี่ยจะเก็บผลประมาณ 7-10 วันต่อครั้ง และช่วงเดือนที่ฝรั่งสามารถเก็บได้มากคือประมาณเดือนธันวาคม-มกราคม

5.7 การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช

ฝรั่งเป็นไม้ผลที่มีโรคและแมลงมาก เกษตรกรจำเป็นต้องให้ความสนใจในการป้องกันโรคและแมลงให้มากที่สุด การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช สามารถแยกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. โรค

1) โรคผลเน่า (Anthracnose) มักจะเป็นในระยะใกล้เก็บเกี่ยว จะระบาดมากในส่วนที่ใส่ปุ๋ยที่มีไนโตรเจนสูง ๆ โรคนี้จะมีลักษณะเป็นจุดดำรอบผลฝรั่ง ทำให้ผลเน่าเสียและอาจทำให้ใบยอด ผลอ่อนไม่เจริญเติบโต

การป้องกันและกำจัด จะฉีดพ่นด้วยคาเบนดาซิม และเป็นนาซิล

2) โรคราดำ (Sooty mold) เกิดขึ้นเนื่องจากราชนิดนี้จะอาศัยมูลของแมลงประเภทเพลี้ยเป็นอาหาร ซึ่งอาศัยอยู่ตามผิว หากมีมากจะทำให้พืชปรุงอาหารไม่ได้เต็มที่ เพราะแสงสว่างผ่านเข้าไม่ได้ ต้นฝรั่งจะออกดอกและผลได้น้อยลง ผลสุกช้า

การป้องกันและกำจัด ควรทำการกำจัดแมลงที่จะถ่ายมูลออกมาให้เป็นอาหารของรานี้ก่อน แล้วจึงใช้สารคูปราวิทฉีดป้องกัน ในอัตราประมาณ 20 กรัมค่อน้ำ 1 ลิตร

3) โรคใบจุด (Leaf spot) เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อราคัพภ *Cercospora* sp. ใบจะเป็นจุดสีน้ำตาลเล็ก ๆ เป็นหย่อม ๆ ตามใบฝรั่ง เมื่อนาน ๆ เข้าจุดสีน้ำตาลเล็ก ๆ นี้จะเป็นจุดสีน้ำตาลขนาดใหญ่ แล้วจะทำให้ใบหลุดร่วงไป

การป้องกันและกำจัด ฉีดพ่นด้วยคูปราวิท หรือ ออร์โทไซด์

ข. แมลง

1) แมลงวันทอง (*Dacus dorsalis* Hendee) ซึ่งเป็นศัตรูสำคัญ มักเข้าทำลายในระยะใกล้ผลสุก เกิดจากแมลงวันผลไม้ชนิดหนึ่งมีหลอดวางไข่พิเศษมาวางไข่บริเวณผลฝรั่งที่ยังเล็กอยู่ ไข่จะฟักตัวเป็นหนอนสีขาว ไม่มีขา อาศัยอยู่ในผลฝรั่งและจะชอบชอนไชกินเนื้ออยู่ภายใน ทำให้ผลเน่าและร่วง

การป้องกันและกำจัด จะใช้การห่อผลด้วยกระดาษและหุ้มด้วยถุงพลาสติกอีกชั้นหนึ่ง เพื่อป้องกันการทำลาย

2) แมลงจำพวกเพลี้ยต่าง ๆ

- เพลี้ยแป้ง (Mealy bug) ตัวเป็นนูนขาว เวลาบี้จะมีเลือดแมลงชนิดนี้มักจะ เกาะอยู่ตามซั้วผลอ่อนและตามก้านใบ เพื่อดูดน้ำเลี้ยง ซึ่งทำให้ผลฝรั่งร่วงได้ และใบจะเหี่ยว ป้องกันโดยใช้คาร์บาริล (เซฟวิน) หรือประเภทคูดซิม เช่น โนโรโครโทฟอส (อโรคริน หรือ นูวาคอน)

- เพลี้ยหอย (Scale insects) แมลงจำพวกนี้มักจะเกาะตาม

ผลและกิ่ง ถ้าเกาะตามใบและกิ่งอาจทำให้ใบแห้งตายได้ วิธีป้องกันและกำจัดให้พ้นด้วย มาลาไอธอน (Malathion)

- เพลี้ยอ่อน (Aphids) โดยมากชอบอาศัยเกาะและดูดน้ำเลี้ยง ตามยอดอ่อนและใบอ่อนของฝรั่งที่เริ่มผลิออกมาใหม่ ๆ ซึ่งอาจทำให้ยอดเหี่ยวเฉา และใบ หักงอไม่เจริญเติบโต วิธีป้องกันและกำจัดให้พ้นด้วยมาลาไอธอน หรือ คาร์บาริล (เซพวิน)

3) หนอนชนิดต่าง ๆ

- หนอนกินใบฝรั่ง (Leaf eating caterpillar) เกิด จากผีเสื้อวางไข่ตามใบฝรั่ง เมื่อไข่เจริญเติบโต และกลายเป็นตัวออกมา ก็จะกัดกินใบฝรั่ง เป็นอาหาร การป้องกันและกำจัดให้พ้นด้วยมาลาไอธอน และคาร์บาริล

- หนอนเจาะกิ่ง (Stem borer) หนอนจำพวกนี้มีลักษณะตัว สีชมพู เจาะกิ่งฝรั่งทั่วทั้งกิ่งหักและห้อยอยู่ตามต้นทั่ว ๆ ไป หนอนนี้เกิดจากผีเสื้อ กลางคืนชนิดหนึ่ง มาวางไข่ตามกิ่งฝรั่ง วิธีป้องกัน ควรตัดกิ่งที่ถูกทำลายและฉีดด้วยสาร โบรมิโครโตพอส ทุก ๆ 10 วัน

การตลาดของฝรั่ง

ในปัจจุบันราคาฝรั่งจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เนื่องจากฝรั่งเป็นไม้ผลที่ให้ผล ตลอดปี ดังนั้นราคาที่ได้รับ นอกจากจะขึ้นอยู่กับคุณภาพฝรั่งและปริมาณฝรั่งในท้องตลาดแล้ว ปริมาณของผลไม้ชนิดอื่นก็มีผลอย่างมากต่อราคาฝรั่ง กล่าวคือ เมื่อผลไม้ชนิดอื่น เช่น มะม่วง เงาะ ลำไย ทุเรียน ฯลฯ ในท้องตลาดมีมากและราคาไม่สูง ราคาของฝรั่งจะตกลงมา และเมื่อไรที่ผลไม้ต่าง ๆ ดังกล่าวมีปริมาณน้อยและมีราคาสูง ราคาของฝรั่งก็จะสูงขึ้น ในการจำหน่ายฝรั่งปัจจัยที่จะมีผลต่อราคาได้แก่ คุณภาพและปริมาณฝรั่งดังนี้

1. คุณภาพของฝรั่ง โดยทั่วไปจะมีการกำหนดลักษณะผลไว้ 3 ประเภทคือ

ก. ผลดี เป็นฝรั่งที่มีผลกลมโต ผิวเรียบ หรืออาจขรุขระเล็กน้อย ไม่มี รอยตำหนิใด ๆ สีผิวออกขาวนวล*

*ผลดี เป็นฝรั่งที่มีราคาสูงสุดโดยเฉพาะสวนที่ได้ให้การบำรุงรักษาดินฝรั่ง เป็น อย่างดีเนื่องจากผลที่ได้จะมีขนาดตามที่ต้องการ รสชาติหวานกรอบ สีผิวสวย สำหรับสวนที่ ำให้การบำรุงรักษาดินฝรั่งน้อย ผลดีที่ได้มักจะมีปริมาณน้อยและผลฝรั่งที่ได้แม้จะ ไม่มีลายหรือ รอยตำหนิใด ๆ แต่ความสวยของรูปทรงผล สี ความหวานกรอบจะด้อยกว่าสวนที่ได้รับการ บำรุงรักษา ราคาที่ขายได้จะต่ำกว่า

ข. ผลลายน เป็นฝรั่งที่มีตำหนิ เป็นลายแดง ๆ เป็นขีด ๆ แม้ผลจะสวย แต่ก็จัดอยู่ในประเภทนี้

ค. ผลตำหนิ เป็นฝรั่งที่มีตำหนิ จุดด่างรอยหนอนเจาะ แต่ไม่มากนัก จะเป็นฝรั่งที่มีราคาต่ำสุด

2. ปริมาณฝรั่งในตลาด เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อราคาฝรั่ง โดยราคาจะเป็นไปตามอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) ถ้ามีปริมาณมากราคาจะต่ำ แต่ถ้ามีปริมาณน้อยราคาจะสูง

สำหรับช่องทางการจำหน่ายฝรั่งของเกษตรกร ในเขตที่ทำการสำรวจ นิยมทำกัน 3 วิธี คือ (รูปที่ 2.5)

วิธีที่ 1 พ่อค้าไปซื้อที่สวน สำหรับสวนโดยส่วนใหญ่แล้ว พ่อค้าไปติดต่อที่สวน ซึ่งพ่อค้าเหล่านี้เป็นพ่อค้าในท้องถิ่น โดยจะตกลงราคากันในวันนั้นหรืออาจจะมารับไปขายก่อนแล้ว เมื่อมารับฝรั่งงวดถัดไปก็จะชำระค่าฝรั่งของงวดก่อน โดยเกษตรกรจะทราบราคาเมื่อพ่อค้าขายได้ ซึ่งพ่อค้าและชาวสวนต่างไว้ใจและเป็นขาประจำกัน

วิธีที่ 2 เกษตรกรส่งจำหน่ายที่ตลาดกรุงเทพฯ เอง โดยจะใช้รถบรรทุกของเกษตรกรเอง หรือทำการจ้างเหมารวมกันหลายสวนและนำส่งขายตามแผงตลาดในกรุงเทพฯ หลายแห่ง เช่น ปากคลองตลาด สีแยกมหานาค และตลาดสี่มุมเมือง เป็นต้น

วิธีที่ 3 เกษตรกรนำฝรั่งมาขายที่ตลาดในท้องถิ่น มักเป็นสวนขนาดเล็ก และอยู่ห่างไกล พ่อค้าไม่เข้าไปรับซื้อ

รูปที่ 2.5 ช่องทางการจำหน่ายฝรั่ง

